

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi maidon, sianlihan ja viljan vientikustannusmaksusta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että viljan vientikustannusmaksua korotettaisiin 10 pennistä 20 penniin kilolta. Maidon ja sianlihan vientikustannusmaksut säilyisivät ennallaan. Lisäksi vientikustannusmaksuvelvollisia koskevaa määrittelyä ehdotetaan tarkennettavaksi.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväk-

sytty ja vahvistettu. Viljan vientikustannusmaksun korotus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivästä heinäkuuta 1993 lukien. Mikäli lain käsittely viivästyy, viljan vientikustannusmaksun korotus on tarkoitus saattaa voimaan valtioneuvoston päätöksellä. Esitys liittyy vuoden 1993 kolmanteen lisätalousarvioon.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Maidon vientikustannusmaksua on peritty vuoden 1993 alusta lähtien 0,4 penniä maidontuottajilta vastaanotetun maidon rasvapitoisuusprosentin kymmenesosalta maidon 3,7 prosentin rasvapitoisuuden ylittävältä osalta. Sianlihan vientikustannusmaksu on vuoden 1993 alusta alkaen ollut 30 penniä lihakilolta, jos ruho painaa enintään 76 kiloa ja 100 penniä, jos ruho painaa yli 76 kiloa ja enintään 80 kiloa ja 150 penniä, jos ruho painaa yli 80 kiloa. Emakon ja karjun osalta vientikustannusmaksu on 30 penniä lihakilolta. Viljan vientikustannusmaksu on ollut 1 päivästä elokuuta 1992 lukien kaikkien viljojen osalta 10 penniä viljakilolta. Lain 9 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että viljan vientikustannusmaksua perittäisiin vehnän, rukiin, kauran ja ohran osalta 20 penniä viljaliikkeen ostamalta, välittämältä, rehuksi valmistamalta tai myyntitarkoituksiin jauhamalta viljakilolta. Korotuseesitys perustuu viljan markkinatilanteeseen liittyen maataloustuloneuvottelijoiden esitykseen. Vientikustannusmaksun piiriin tulisi myös omalla tilalla myyntitarkoitukseen jauhattu vilja.

Vientikustannusmaksusta annetun lain 4 §:n mukaan velvollinen suorittamaan maidon vientikustannusmaksua on jokainen, joka harjoittaa Suomessa meijeriliikettä. Meijeriliikkeellä tarkoitetaan laissa meijeriä ja muuta maidonjalostusta harjoittavaa laitosta, jossa pääasiassa maidosta tai sen ainesosista valmistetaan elintarvikkeiksi tarkoitettuja maitotuotteita. Maatilatalouden tai kotitalouden yhteydessä tilan omasta maidosta tapahtuvaa maitotuotteiden valmistusta ei kuitenkaan lain mukaan pidetä maidonjalostuksena, ellei se tapahdu teollisessa laajuudessa.

Maatilatalouden yhteydessä tilan omaa ja myös muilta vastaanotettua maitoa jalostavien kotijuustoloiden määrän lisääntyessä on tullut tarve määritellä tarkemmin kuinka paljon omaa maitoa voidaan käyttää maitotuotteiden valmistukseen ilman, että siitä tarvitsee maksaa vientikustannusmaksua. Muilta vastaanotetun maidon osalta meijeriliikkeen on aina maksettava vientikustannusmaksu.

Vientikustannusmaksua ehdotetaan perittäväksi maatilatalouden tai kotitalouden yhteydessä tapahtuvaan maitotuotteiden valmistukseen käytetystä tilan omasta maidosta kun oman maidon määrä ylittää kalenterivuodessa

50 000 litraa, mikä vastaa noin 7—8 lehmän vuosituotosta koko maan keskituotoksen mukaan laskettuna. Vientikustannusmaksua ehdotetaan perittäväksi tämän määrän ylittävältä osalta myös tilan omasta maidosta.

Voimassa olevan lain 6 §:n mukaan velvollinen suorittamaan sianlihan vientikustannusmaksua on jokainen, joka harjoittaa Suomessa teurastamoliikettä. Laissa ei ole tarkemmin määritelty, mitä teurastamoliikkeellä tarkoitetaan. Teurastamoliikkeiksi on aiemmin lakia sovellettaessa katsottu maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosaston hyväksymät teurastamot. Suomeen on viime vuosina perustettu maatilatalouden yhteydessä toimivia teurastuspaikkoja (maatilateurastamoita), joissa teurastettu liha myydään suoramyyntinä kuluttajille. Eläinlääkintöosasto on, myöntäessään luvan teurastuspaikoissa suoritettavalle lihan tarkastustoiminnalle, edellyttänyt, että teurastustoiminnan on oltava pienimuotoista.

Maatilahallituksessa otettiin vuoden 1992 alussa teurastuspaikkojen osalta vientikustannusmaksun suorittamiseen se soveltamiskäytäntö, että teurastuspaikan ei tarvitse suorittaa omaa tuotantoa olevien sikojen osalta vientikustannusmaksua valtiolle. Ratkaisuun vaikutti osaltaan se, että myös maidon osalta maatilatalouden tai kotitalouden yhteydessä tilan omasta maidosta tapahtuva maitotuotteiden valmistus on vientikustannusmaksusta vapaata ellei se tapahdu teollisessa laajuudessa. Lisäksi asiaan vaikutti se, että teurastuspaikat joutuvat maksamaan kunnalle teurastamistaan sioista normaaliteurastamoihin verrattuna kiloa kohden 7—10 kertaisen tarkastusmaksun. Jotta teurastuspaikoilla ei olisi kilpailuetua normaali-teurastamoihin verrattuna, on niiden pitänyt suorittaa muilta tuottajilta teuraaksi ostamiensa sikojen osalta vientikustannusmaksu valtiolle.

Koska teurastuspaikkoja perustetaan koko ajan lisää ja joillakin uusista teurastuspaikoista oman sianlihan tuotanto on entistä suurempi, on tarpeen laissa määritellä, mitä teurastamoliikkeellä tarkoitetaan ja kuinka suuri oman sianlihan tuotanto teurastuspaikoilla voi olla ilman, että siitä tulee suorittaa vientikustannusmaksu valtiolle. Edellä olevan vuoksi ehdotetaan, että 6 §:ään lisättäisiin 2 momentti, jonka mukaan teurastamoliikkeeksi katsottaisiin maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston hyväksymät teurastamot sekä maatilatalouden yhteydessä toimivat teu-

rustuspaikat, joissa suoritetaan lihantarkastusta. Teurastuspaikkojen osalta lain 7 §:ään ehdotetaan lisättäväksi 3 momentti, jonka mukaan teurastuspaikkojen ei tarvitsisi suorittaa vientikustannusmaksua omaa tuotantoa olevista sioista silloin, kun kalenterivuoden aikana teurastettujen omaa tuotantoa olevien sikojen lukumäärä ei ylitä 100 kappaletta. Lukumäärä vastaa noin 30—40 sikapaikan lihotussikalan tuotantoa vuodessa. Mainitun määrän ylittävien sikojen osalta teurastuspaikat olisivat kuitenkin velvolliset suorittamaan vientikustannusmaksun.

Viljan vientikustannusmaksuvelvolliseksi on lain 8 §:ssä määritelty viljaliike, joksi katsotaan viljakauppalaissa (580/78) määritelty viljaliike, siementavaran kaupasta annetussa laissa (669/75) määritelty kasvintuotannon tarkastuskeskukselta (maatilahallitukselta) luvan saanut pakkaaja, muuta viljan välitystoimintaa harjoittava yritys sekä toisen omistaman viljan jauhatus suorittava yritys. Lain tarkoitus on ollut, että viljanviljelijät olisivat maksun suhteen mahdollisimman tasavertaisessa asemassa. Vientikustannusmaksua tulisi maksaa kaikesta myyntiin tulevasta viljasta. Ainoastaan viljelijöiden välinen kauppa, viljan jauhattaminen viljelijän omasta viljasta hänen omaan käyttöön sekä rehujen valmistaminen maatilalla rahtityönä viljelijän omistamasta viljasta viljelijän omaan käyttöön olisivat vientikustannusmaksun ulkopuolella. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että myös omalla tilalla myyntitarkoitukseen jauhettu vilja tulisi vientikustannusmaksun piiriin.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Viljan vientikustannusmaksun korotuksen arvioidaan lisäävän markkinoimismaksujen tuottoa noin 160 miljoonalla markalla.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä. Viljan vientikustannusmaksun korotus perustuu maataloustuloneuvottelijoiden esitykseen. Maatalouden markkinointineuvosto on puoltanut esitystä.

4. Voimaantulo

Lain olisi tultava voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu. Lain 9 §:ssä tarkoitettua viljan vientikustannusmaksun korottamista sovellettaisiin 1 päivästä heinäkuuta 1993 lukien.

Samalla ehdotetaan, että ennen mainittua ajankohtaa määräytyviin vientikustannusmaksuihin sovellettaisiin aikaisemman lain säännöksiä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

maidon, sianlihan ja viljan vientikustannusmaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maidon, sianlihan ja viljan vientikustannusmaksusta 10 päivänä joulukuuta 1990 annetun lain (1062/90) 4 §:n 2 momentti, 8 § ja 9 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 8 § 30 päivänä joulukuuta 1991 annetussa laissa (1668/91) ja 9 §:n 1 momentti 13 päivänä marraskuuta 1992 annetussa laissa (1002/92), sekä

lisätään 6 §:ään uusi 2 momentti ja 7 §:ään uusi 3 momentti, seuraavasti:

4 §

Meijeriliikkeellä tarkoitetaan tässä laissa meijeriä ja muuta maidonjalostusta harjoittavaa laitosta, jossa pääasiassa maidosta tai sen ainesosista valmistetaan elintarvikkeiksi tarkoitettuja maitotuotteita. Maatilatalouden tai kotitalouden yhteydessä tapahtuvaan maitotuotteiden valmistukseen käytetystä tilan omasta maidosta suoritetaan vientikustannusmaksu, kun tuotteiden valmistukseen käytetty oman maidon määrä ylittää 50 000 litraa kalenterivuodessa. Vientikustannusmaksu suoritetaan mainitun määrän ylittäviltä litroilta.

6 §

Teurastamoliikkeellä tarkoitetaan tässä laissa maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä-

ja elintarvikeosaston hyväksymää teurastamoa sekä maatilatalouden yhteydessä toimivaa teurastuspaikkaa, jossa suoritetaan lihan tarkastusta.

7 §

Sianlihan vientikustannusmaksua ei suoriteta teurastuspaikan teurastamista omaa tuotantoa olevista sioista, mikäli kalenterivuoden aikana teurastettujen omaa tuotantoa olevien sikojen lukumäärä ei ylitä 100 kappaletta. Mainitun määrän ylittävien sikojen osalta on suoritettava vientikustannusmaksu.

8 §

Vehnän, rukiin, ohran ja kauran vientikustannusmaksua on velvollinen suorittamaan viljaliike. *Viljalikkeellä* tarkoitetaan tässä laissa

viljakauppalaissa (580/78) määriteltyä viljaliikettä, siementavaran kaupasta annetussa laissa (669/75) määriteltyä kasvintuotannon tarkastuskeskukselta luvan saanutta pakkaajaa, muuta viljan välitystoimintaa harjoittavaa yritystä sekä oman tai toisen omistaman viljan jauhatusta suorittavaa yritystä.

9 §

Vehnän, rukiin, ohran ja kauran vientikustannusmaksu on 20 penniä viljaliikkeen ostamalta, välittämältä, rehuksi valmistamalta

tai myyntitarkoitukseen jauhamalta viljakilolta.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1993. Lain 9 §:ssä tarkoitettua viljan vientikustannusmaksujen korottamista sovelletaan 1 päivästä heinäkuuta 1993 lukien.

Ennen tämän lain voimaantuloa määräytyihin vientikustannusmaksuihin sovelletaan aikaisemman lain säännöksiä.

Helsingissä 7 päivänä toukokuuta 1993

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Maa- ja metsätalousministeri *Martti Pura*

Laki

maidon, sianlihan ja viljan vientikustannusmaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maidon, sianlihan ja viljan vientikustannusmaksusta 10 päivänä joulukuuta 1990 annetun lain (1062/90) 4 §:n 2 momentti, 8 § ja 9 §:n 1 momentti,
 sellaisina kuin niistä ovat 8 § 30 päivänä joulukuuta 1991 annetussa laissa (1668/91) ja 9 §:n 1 momentti 13 päivänä marraskuuta 1992 annetussa laissa (1002/92), sekä
lisätään 6 §:ään uusi 2 momentti ja 7 §:ään uusi 3 momentti, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

Meijeriliikkeellä tarkoitetaan tässä laissa meijeriä ja muuta maidonjalostusta harjoittavaa laitosta, jossa pääasiassa maidosta tai sen ainesosista valmistetaan elintarvikkeiksi tarkoitettuja maitotuotteita. Maatilatalouden tai kotitalouden yhteydessä tilan omasta maidosta tapahtuvaa maitotuotteiden valmistusta ei kuitenkaan pidetä maidonjalostuksena, ellei se tapahdu teollisessa laajuudessa.

Meijeriliikkeellä tarkoitetaan tässä laissa meijeriä ja muuta maidonjalostusta harjoittavaa laitosta, jossa pääasiassa maidosta tai sen ainesosista valmistetaan elintarvikkeiksi tarkoitettuja maitotuotteita. Maatilatalouden tai kotitalouden yhteydessä tapahtuvaan maitotuotteiden valmistukseen käytetystä tilan omasta maidosta suoritetaan vientikustannusmaksu kun tuotteiden valmistukseen käytetty oman maidon määrä ylittää 50 000 litraa kalenterivuodessa. Vientikustannusmaksu suoritetaan mainitun määrän ylittäviltä litroilta.

6 §

Teurastamoliikkeellä tarkoitetaan tässä laissa maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston hyväksymää teurastamoa sekä maatilatalouden yhteydessä toimivaa teurastuspaikkaa, jossa suoritetaan lihan tarkastusta.

7 §

Sianlihan vientikustannusmaksua ei suoriteta teurastuspaikan teurastamista omaa tuotantoa olevista sioista, mikäli kalenterivuoden aikana teurastettujen omaa tuotantoa olevien sikojen lukumäärä ei ylitä 100 kappaletta. Mainitun määrän ylittävien sikojen osalta on suoritettava vientikustannusmaksu.

8 §

Vehnän, rukiin, ohran ja kauran vientikustannusmaksua on velvollinen suorittamaan vil-

8 §

Vehnän, rukiin, ohran ja kauran vientikustannusmaksua on velvollinen suorittamaan vil-

Voimassa oleva laki

jaliike (*viljaliike*). Viljaliikkeellä tarkoitetaan tässä laissa viljakauppalaissa (580/78) määritellyä viljaliikettä, siementavaran kaupasta annetussa laissa (669/75) määritellyä maatilahallitukselta luvan saanutta pakkaajaa, muuta viljan välitystoimintaa harjoittavaa yritystä sekä toisen omistaman viljan jauhatusta suorittavaa yritystä.

9 §

Vehnän, rukiin, ohran ja kauran vientikustannusmaksu on 10 penniä viljaliikkeen ostamalta, välittämältä, rehuksi valmistamalta tai myyntitarkoitukseen jauhettavaksi vastaanottamalta viljakilolta.

Ehdotus

jaliike. *Viljaliikkeellä* tarkoitetaan tässä laissa viljakauppalaissa (580/78) määritellyä viljaliikettä, siementavaran kaupasta annetussa laissa (669/75) määritellyä *kasvintuotannon tarkastuskeskukselta* luvan saanutta pakkaajaa, muuta viljan välitystoimintaa harjoittavaa yritystä sekä *oman tai* toisen omistaman viljan jauhatusta suorittavaa yritystä.

9 §

Vehnän, rukiin, ohran ja kauran vientikustannusmaksu on 20 penniä viljaliikkeen ostamalta, välittämältä, rehuksi valmistamalta tai myyntitarkoitukseen *jauhamalla* viljakilolta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1993. Lain 9 §:ssä tarkoitettua viljan vientikustannusmaksujen korottamista sovelletaan 1 päivästä heinäkuuta 1993 lukien.

Ennen tämän lain voimaantuloa määräytyviin vientikustannusmaksuihin sovelletaan aikaisemman lain säännöksiä.
